

[Effersee.]

Partier er gaaet over til Selveje i Henhold til bestaaende Lov; men dette Punkt er jo aldeles uden Betydning.

Den højtærede Minister nævnte, at jeg var Medlem af Landbokommissionen. Jeg skal tillade mig at berigtige dette. Det var jeg ikke, jeg er blevet forvekslet med en Broder af mig, som er død i 1916.

Jeg kan ikke, saaledes som det allerede vil fremgaa af, hvad jeg har sagt, slutte mig til Ministerens Udtalelse om, at det formentlig — saaledes forstod jeg det — havde været rigtigere, om man havde forhandlet med Lagtinget. Jeg kan ikke se, at der var nogen som helst Grund til det, men mener Ministeren, at der den Gang var Grund til det, maa Sagen jo ogsaa nu kunne bringes frem for Lagtinget, og jeg skal ganske henstille til den højtærede Minister, om han vil foretage noget i saa Henseende.

Den ærede Forespørgers Foredrag var saa overordentlig vidtløftigt, at en Diskussion derom vil være ganske udenfor, hvad man overhovedet kan tillade sig her i Tinget, særlig under Behandlingen af en Sag som den foreliggende. Hele Spørgsmaalet om Statens Fæstegods er behandlet i Landbokommissionens Betænkning, og enhver, der ønsker at vide noget nærmere derom, kan læse i denne Betænkning.

Hvad det bestaaende retlige Forhold med Hensyn til Kongsgodset angaar, har efter den gældende Lov Fæsterens ældste Søn, for saa vidt som han er skikket dertil, en Ret til at overtage sin Faders Gaard. Nogen større Ret ligger der ikke i den bestaaende Lov, men Sædvanen har været, at man overlader Gaarden i Fæste til den, der staar den afgaaede Fæster nærmest, efter Omstændighederne til Svigersønnen eller til en Adoptivsøn, eller, hvorledes man nu i de enkelte Tilfælde har fundet det rigtigt. Ordningen af dette Spørgsmaal er et Anliggende, der ikke er saa nemt, og et Spørgsmaal, der foreligger for Lagtinget.

Hvorledes man skal ordne sig med Hensyn til Fæstegodset, er der meget delte Meninger om paa Færøerne. Gennem lange Tider har der været arbejdet paa Spørgsmaalet, om Fæstegodset skulde overgaa til Selveje til vedkommende Fæster for en billig Betaling. Der er ikke hidtil kommet noget Resultat ud deraf, og jeg ved ikke, hvad Enden vil blive. Nogle af Lagtingsmændene mener utvivlsomt lige det modsatte af det, som den ærede Forespørger gør sig til Talsmand for. Der er fremsat Forslag i den Retning, at Fæstegodset skal deles og overlades til den brede Befolkning. Man

siger, at det er Uret, at et forholdsvis mindre Antal Personer skal sidde inde med Fæstegodset og nyde Fordelene ved Brugen af det. I hvert Fald er der for Øjeblikket en Lov, som tillader at dele Fæstegodset saaledes, at noget af den udyrkede Indmark overdrages besiddelsesløse Personer til Opdyrkning, naar Fæstet ikke lider nogen væsentlig Skade derved. Loven tillader endvidere, at man af den dyrkede Mark, der hører til Fæstegodset, sælger enkelte Partier til Bebyggelse. Jeg nævner blot dette for ganske kort at paapege, hvorledes Forholdene med Hensyn til Fæstegodset er. Jeg synes i det hele, at vi maa vente, til Lagtinget tager Stilling i Sagen angaaende Fæstegodset, og jeg forventer, at der om det Spørgsmaal bliver meget delte Meninger. Nærmere skal jeg ikke udtale mig herom.

Finansministeren (Bramsnæs): Den ærede Forespørger har givet en indgaaende Redegørelse for den historiske Side af dette udviklede Spørgsmaal og derfra trukket nogle Linier op til Nutiden for at belyse Spørgsmaalet. Der er ingen Tvivl om, at man overalt, hvor der findes Statsgods, ogsaa herne, vil kunne give en Fremstilling, der i høj Grad ligner den, det ærede Medlem har givet, saaledes at Statens oprindelige Erhvervelsesret ikke altid har været særlig hensynsfuld. Det kender vi mange Eksempler paa, og jeg er sikker paa, at det ogsaa har været saaledes paa Færøerne med Hensyn til Statens Ejendomsret over det paagældende Jordegods. Men hvorledes dette Forhold nærmere skal udvikle sig, vil der jo blive Lejlighed til at tage Stilling til, da Spørgsmaalet nu er rejst paa Færøerne og formentlig vil komme til Behandling i Lagtinget og eventuelt derfra vil komme til Rigsdagen. Der er for saa vidt en dobbelt Side i dette Spørgsmaal. Der er dels Spørgsmaalet om Statens Ret i Forhold til Fæsterne, dels den anden Side af Sagen, som det ærede Medlem omtalte, Spørgsmaalet om Statens eller Lagtingets Ret, hvem der skal have Rettigheden over Fæstegodset. Det kan jo udmærket drages frem ved Behandlingen af denne Sag. Det er naturligvis umuligt her for mig at sige, hvorledes Regeringen vil stille sig til disse forskellige Spørgsmaal, naar den endelige Stilling skal tages. Det, jeg kan sige i Øjeblikket, er kun, at Regeringen naturligvis er villig til at underkaste alle de Synspunkter, som fremsættes, den velvilligste Behandling, og jeg haaber, at man til sin Tid kan naa til et Resultat, som kan blive tilfredsstillende baade for